RÅDETS RESOLUTION

af 15 juli 2003

om social og human kapital — opbygning af social og human kapital i videnssamfundet: læring, arbejde, social samhørighed og kønsaspektet

(2003/C 175/02)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

(1) SOM MINDER OM, at Det Europæiske Råd på mødet i Lissabon i marts 2000 opfordrede til at udvikle et informationssamfund for alle og understregede, at der skal investeres i menneskelige ressourcer, og at hver borger skal have de færdigheder, der er nødvendige for at leve og arbejde i informationssamfundet, samt at der er behov for at fremme alle aspekter af ligestilling mellem mænd og kvinder, herunder mindske kønsopdelingen på arbejdsmarkedet,

(2) SOM MINDER OM, at Det Europæiske Råd ved samme lejlighed satte sig som mål at øge beskæftigelsesfrekvensen til gennemsnitligt 70 % og at øge antallet af kvinder i beskæftigelse til gennemsnitligt mere end 60 % i 2010, og at Det Europæiske Råd på mødet i Stockholm i marts 2001 fastsatte mellemsigtede mål for beskæftigelsesfrekvensen i Fællesskabet og et mål på 50 % for ældre arbejdstagere senest i 2010,

(3) SOM TAGER HENSYN TIL, at Det Europæiske Råd på mødet i Bruxelles i marts 2003 i forbindelse med den europæiske beskæftigelsesstrategi understregede betydningen af at investere i human kapital og livslang læring, da dette er en forudsætning for at fremme europæisk konkurrenceevne og opnå høje vækstrater og beskæftigelsesfrekvenser samt for overgangen til en videnbaseret økonomi, og at det i den forbindelse opfordrede til gennemførelse af tiårsprogrammet om uddannelsessystemernes mål,

(4) SOM MINDER OM, at et af målene for bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, der blev godkendt af Det Europæiske Råd på mødet i Nice i december 2000 og revideret på samlingen i Rådet i december 2002, er at udnytte videnssamfundets og de nye informations- og kommunikationsteknologiers potentiale fuldt ud og sikre, at ingen holdes udenfor, idet der navnlig tages hensyn til handicappedes behov,

(5) SOM MINDER OM den centrale rolle, som arbejdsmarkedets parter gennem deres uafhængige arbejdsprogram og i overensstemmelse med de enkelte landes traditioner og praksis og de ikke-statslige organisationer bør spille, især når det gælder om at mindske it-kløften, ved at sørge for, at alle får adgang til videnssamfundet, og ved at udnytte det dermed forbundne potentiale, navnlig for så vidt angår arbejdspladser og kvalificationer,

(6) SOM MINDER OM, at Rådet i oktober 2001 ved dets resolution af 8. oktober 2001 om »inddragelse i informationssamfundet« — udnyttelse af informationssamfundets muligheder for så vidt angår social inddragelse [1] — opfordrede medlemsstaterne til bl.a. at tilbyde handicappede informations- og kommunikationsuddannelse (ikt) og anden uddannelse, at fremme digitale færdigheder, at tilskynde til partnerskaber mellem alle interesserede parter og at lade politikker for inddragelse i informationssamfundet omfatte en ligestillingsstrategi,

(7) SOM MINDER OM, at det i henhold til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona i marts 2002 bør sikres, at alle borgere er veludrustede med grundlæggende færdigheder, især ikt-færdigheder, navnlig visse grupper som f.eks. arbejdsløse kvinder,

(8) SOM MINDER OM, at handlingsplanen e-Europe 2005 som et centralt område bl.a. omfatter e-læring og aktioner for »omskoling til videnssamfundet«, og at Rådets konklusioner vedrørende »ikt og e-business-kvalifikationer i Europa« fra december 2002 betonede behovet for at fortsætte og yderligere styrke indsatsen for at begrænse de stadigt eksisterende e-kvalifikationskløfter og mismatchproblemer,

(9) SOM i forbindelse med det europæiske handicapår 2003 MINDER OM, at handicappede har mulighed for at deltage i videnssamfundet og har behov for uhindret adgang, og Rådets resolution af 6. februar 2003 om »e-adgang« — forbedring af handicappedes adgang til videnssamfundet [2],

(10) SOM TAGER HENSYN TIL konklusionerne fra konferencen »Social and human capital in the knowledge society: policy implications« (oktober 2002), der fremhævede det gensidigt styrkende samspil mellem social og human kapital med henblik på økonomisk vækst og social samhørighed,

(11) SOM TAGER HENSYN TIL konklusionerne om kvinders deltagelse i og adgang til ikt i forbindelse med 47. møde i FN's Kommission for Kvinders Status (marts 2003 i New York),

---

[1] EFT C 292 af 18.10.2001, s. 6.

[2] EFT C 39 af 18.2.2003, s. 5.

(12) SOM TAGER HENSYN TIL ministerkonferencen om køn og ikt (maj 2003 i Athen) om videnssamfundets risici og muligheder, for så vidt angår ligestilling mellem mænd og kvinder,

(13) SOM TAGER HENSYN TIL Kommissionens arbejdsdokument: »Building the Knowledge Society: Social and Human Capital Interactions« (Opbygning af videnssamfundet: Samspillet mellem social og human kapital), der er udarbejdet med støtte fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Informationssamfundets Beskæftigelsesmæssige og Sociale Aspekter (ESDIS) ([1]),

1. ANERKENDER den centrale rolle, som viden hos enkeltpersoner og i sociale netværk spiller i forbindelse med Lissabon-strategien, der skal gøre Den Europæiske Union til den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, som kan skabe bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed

2. FREMHÆVER behovet for at skabe et positivt samspil mellem social og human kapital på navnlig tre områder: læring, arbejde og social samhørighed, idet kønsaspektet skal integreres på alle disse områder

3. OPFORDRER medlemsstaterne til at tage aspekter i forbindelse med social og human kapital i betragtning ved planlægning, udformning og gennemførelse af deres politikker og initiativer, især inden for følgende områder:

a) Læring

— at fremme eksisterende uddannelsespolitikker og -initiativer især gennem en sikring af kvaliteten ved at gøre investeringer på disse områder mere effektive og styrke komplementariteten mellem uddannelses-, erhvervsuddannelses- og beskæftigelsespolitikkerne som grundlag for at sætte skub i ny økonomisk, bæredygtig vækst som led i Lissabon-strategien

— at fremme de nye muligheder for uddannelse og erhvervsuddannelse inden for livslang læring, såsom e-læring og læring på arbejdspladsen, under hensyntagen til kvinders behov og prioriteter og til betydningen af forøgede bestræbelser på områder som gennemsigtighed, validering og anerkendelse af ikke-formel og uformel læring og attestering af færdigheder med henblik på at øge mobiliteten

— at fremme de færdigheder, der er nødvendige i videnssamfundet, herunder ikke blot grundlæggende ikt-færdigheder, men også mere almene færdigheder såsom kognitive færdigheder, »lære at lære«, gruppearbejde og problemløsning

— at understrege vigtigheden af synergier mellem undervisere, forældre, lokalsamfund, ngo'er og virksomheder med hensyn til opbygning af både human og social kapital gennem uddannelse og erhvervsuddannelse

— at understrege det afgørende i at motivere folk til at deltage i livslang læring, især folk med et lavt kvalifikationsniveau, både på arbejdspladsen og med hensyn til indlæringsmetoder, og at understrege behovet for at tilskynde virksomheder til at deltage

b) Arbejde

— at tilskynde virksomhederne, især SMV'erne, til bl.a. under anvendelse af strukturfondene og under overholdelse af konkurrencereglerne, at indføre innovative arbejdsmetoder såsom etablering af netværk, klyngedannelse, e-business og e-arbejde

— at udnytte potentialet for organisatoriske løsninger med hensyn til lærings- og vidensstyring for at styrke både social og human kapital i virksomheden og fremme innovation og konkurrenceevne

— at betone vigtigheden af at sikre, at alle arbejdstagere inden for deres specifikke virksomheder og organisationer fuldt ud inddrages og får en behørig efteruddannelse i forbindelse med indførelse af innovative arbejdsmetoder og organisatorisk lærings- og vidensstyring, der kan fremme ændringerne, så de er bevidste om fordelene i form af øget konkurrenceevne og kvalitet i arbejdslivet

— under overholdelse af konkurrencereglerne at fremhjælpe social kapital på lokalt plan ved at samarbejde med arbejdsmarkedets parter, virksomheder, universiteter, forskningscentre, ngo'er og lokaladministrationer

— tilsvarende under anvendelse af strukturfondene at fremme særlige initiativer, der tager sigte på at tackle det problem, at veluddannede mennesker har flere muligheder for og reelt bedre adgang til læring end lavereuddannede, som f.eks. kvinder og ældre arbejdstagere, der burde have størst gavn af uddannelse

([1]) ESDIS-definitioner:
human kapital: viden, færdigheder, kompetencer og egenskaber hos den enkelte, der øger den personlige, sociale og økonomiske trivsel
social kapital: netværk og deltagelse i det offentlige liv samt fælles normer, værdier, kultur, vaner og praksis, tillid og forståelse, der letter samarbejdet i og mellem grupper om fælles mål.

— at tilskynde til udvikling af nye opgaver og aktiviteter ved at kortlægge nye erhvervsprofiler som et middel til innovation, jobskabelse, produktivitetetsforøgelse og forøgelse af den humane kapital

c) Social samhørighed

— at skabe et videnssamfund med plads til alle ved yderligere at udvikle en politik for inddragelse i informationssamfundet, især for at kunne udnytte de muligheder, der skabes af nye teknologier med hensyn til social inddragelse af handicappede og økonomisk udvikling af dårligt stillede områder

— at støtte den positive rolle, som social økonomi, lokale udviklingsinitiativer og lokalsamfundene spiller for opbygningen af social kapital

— at fremhæve den betydning, som formelle og uformelle sociale netværk, herunder digitale netværk, har for social samhørighed og for balancen mellem fleksibilitet, sikkerhed og livskvalitet

— at fremme de nye muligheder, som ikt indebærer for aktivt borgerskab og frivilligt arbejde

— at forebygge enhver ulighed i adgangen til nye teknologier for personer over 40 og tilskynde til, at den potentielt aktive arbejdsstyrke inddrages inden for rammerne af den europæiske beskæftigelsesstrategi

d) Kønsaspektet

— fuldt ud at integrere kønsperspektivet på alle områder nævnt i litra a), b) og c) efter principperne om kønsmainstreaming

— at styrke kvinders indflydelse og stilling i videnssamfundet og sikre lige muligheder for adgang til stillinger, der indebærer beslutningstagning i det økonomiske og offentlige liv

— at tackle de eksisterende kønsbetingede forskelle på mænds og kvinders adgang til ikt-relateret uddannelse, job og ikt-anvendelse

— at give kvinder, herunder også handicappede kvinder, mulighed for fuldt ud at deltage i arbejdslivet, bl.a. ved at sikre egnede pasningsmuligheder for børn og andre afhængige personer

— at undersøge arbejdsforholdene for kvinder i videnssamfundet og fremme eventuelle nødvendige forbedringer

— at udnytte ikt's potentiale til skabelse af nye jobmuligheder, navnlig gennem e-arbejde, ved at gøre det lettere at forene arbejde og familieliv, og til udvikling af fjernundervisningsprogrammer, navnlig for kvinder i landområderne

— at fremme anvendelsen af ikt som et effektivt redskab til oplysning samt beskyttelse og støtte i forbindelse med kønsbestemt vold

— at udarbejde politikker til støtte for kvinders økonomiske initiativer i ikt-sektoren og at fremme lige deltagelse i relevante netværk

— at fremhæve følgerne af de forskellige kønsbestemte valg af uddannelse og disses indvirkning på arbejdslivet og det sociale liv og navnlig tilskynde flere kvinder til videregående studier i fag, der vedrører informationssamfundet

— at indsamle kønsopdelte data vedrørende ikt-brug med henblik på at udarbejde relevante indikatorer

4. NOTERER SIG de tilsagn, som arbejdsmarkedets parter allerede har givet som led i deres uafhængige arbejdsprogram, og OPFORDRER dem til i overensstemmelse med de enkelte landes traditioner og praksis:

a) at videreudbygge deres indsats med hensyn til mænds og kvinders uddannelse i videnssamfundet

b) at lægge særlig vægt på at videreføre de initiativer, der favoriserer mænds og kvinders lige muligheder for adgang til uddannelse, såsom familievenlige praktiske foranstaltninger, og på de initiativer, der vedrører handicappede

c) at fortsætte deres bestræbelser på at gennemføre det Framework for Action om livslang læring, de indgik i 2002, idet der lægges særlig vægt på ovennævnte aspekter

d) at undersøge og analysere nye måder og muligheder for at fremme akkumulering og udbygning af human og social kapital på en arbejdsplads under forandring

e) at gøre fremskridt med hensyn til virksomhedernes sociale ansvar også på grund af den positive rolle, dette spiller for udviklingen i lokalsamfundet

f) på forskellige måder at skabe en passende balance mellem arbejdsliv og privatliv, der giver borgerne mulighed for fuldt ud at engagere sig i familien og i samfundsrelaterede aktiviteter samt i frivilligt arbejde og for at deltage i det civile og politiske liv

g) at være særlig opmærksom på kønsperspektivet i forbindelse med udarbejdelse af ikt-politikker for at give mænd og kvinder lige adgang til ikt-job

5. OPFORDRER KOMMISSIONEN TIL

a) at være særlig opmærksom på aspekterne i forbindelse med social og human kapital i alle dens igangværende politikker og initiativer samt sikre koordination og undgå unødig overlapning

b) at fremhæve den centrale rolle, som oprettelsen af netværk, bl.a. via ikt, mellem videregående uddannelser, førende forskningscentre og forskningsinstitutioner spiller for opbygning af social kapital med henblik på udvikling og udbredelse af undervisningsmaterialer og -metoder af høj kvalitet

c) sammen med medlemsstaterne at fortsætte analysen af spørgsmål i forbindelse med human og social kapital, udviklingen af samspillet mellem de to begreber i videnssamfundet og deres indvirkning på leve- og arbejdsvilkår og at fortsætte den avancerede forskning på dette område, bl.a. gennem dens dedikerede centre

d) at etablere eller styrke igangværende samarbejde med andre internationale institutioner og tredjelande om spørgsmål i forbindelse med social og human kapital og udarbejde bedre empiriske analyser på dette område, også med henblik på FN's verdenstopmøde om informationssamfundet i december 2003, og

e) at sikre integreringen af kønsaspektet, når ovennævnte aktiviteter udformes og udvikles, og at overveje, om der skal foretages kønsspecifikke konsekvensanalyser på de nævnte områder for at undgå uønskede negative virkninger og forbedre politikkernes kvalitet og effektivitet.